

ГОНАР СУПРАЦЬ КАРУПЦЫІ

ЯК ПРЫМУСІЦЬ
ЧЫНОЎНІКОЎ
НЕ БРАЦЬ

СТАР. 5

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ ЦЯПЕР

БАЛЬШАВІЦКІ КРЫІМІНАЛ

ШТО АТРЫМАЛА
ЗАХОДНЯЯ
БЕЛАРУСЬ

СТАР. 6

21.10-27.10.2009 г.

АБ'ЯДНАННЕ ПРАЗ РАЗ'ЯДНАННЕ

Беларуская апазіцыя працягвае пачкавацца і далей. У бліжэйшы час плануецца стварэнне чарговай апазіцыйнай кааліцыі.

Калі стваралася КРДС, усе былі ў захапленні аб аб'яднанні. Вінцук Вячорка, тады старшыня БНФ (на фота справа), пэўна, з таварышамі хутка пойдзе сваім шляхам.

ТОЛЬКІ ПАД ІНШАЙ ШЫЛЬДАЙ

Аб гэтым публічна заяўіў намеснік старшыні руху "За свабоду" **Віктар Карніенка**. Адпаведнае пагадненне паміж рухам "За свабоду", партыяй БНФ, аргкамітэтамі "Беларускай хрысціянскай дэмакратыі" і Партыі свабоды і прагрэсу, а таксама "Маладым фронтам" плануецца падпісаць, па слоўах Карніенкі, 26—27 кастрычніка.

Назваць новую кааліцыю яе ініцыятары хочуць ці то кааліцыяй праेўрапейскіх сіл, ці то нацыянальна-дэмакратычнай кааліцыяй.

У любым выпадку, ключавое слова тут — КААЛІЦЫЯ. Эта значыць, яшчэ адна супольнасць, якая прэтэндуе на званне аб'яднаных дэмакратычных сіл. Толькі пад іншай шыльдай.

Праўда, пакуль поўнай згоды па арганізацыйных пытаннях паміж будучымі хаўруснікамі усё ж не назіраецца. Зміцер Дашкевіч, цяперашні лідар "Маладога фронту", які зарэгістраваны ў Чэхіі, на момант, калі рыхтаваўся гэты матэрыял, быў недаступны. Старшыня арганізацыйнага камітета па стварэнні Партыі свабоды і прагрэсу **Уладзімір Навасяд**

так пракаментаваў для "Тут і цяпер" магчымасць уваходжання сваёй арганізацыі ў кааліцыю, што ствараеца: "Афіцыйнага запрашэння я пакуль не атрымліваў, не выпрацаваны яшчэ і канкрэтны парадак дня арганізацыйнага пасяджэння, няма і плана сумесных дзеянняў. Але папярэднія

размовы ўжо адбыліся. Патраба ў правацэнтрысцкім аб'яднанні наспела ўжо даўно. Ну як, напрыклад, можна паўнавартсна супрацоўнічаць з камуністамі, калі я асабіста становіўся палітыкам на антыкамуністычных лозунгах і дзеяннях? Да таго ж мы глядзім на адны і тыя ж праблемы па-рознаму".

СТАТУС МАНАЛІДАРА ГРЭДУШУ

Член бюро Партыі камуністаў Беларускай (ПКБ) **Сяргей Вазняк** прызнаўся нашаму выданню, што абсолютна згодны з апошнім сцвярджэннем цяпер ужо, пэўна, былога калегі:

Заканчэнне на стар. 3

ЮБІЛЕЙ

20-ГОДЗЕ БІСКУПСТВА

20 кастрычніка Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, арцыбікуп Тадэвуш Кандрусеўіч адзначыў 20-годдзе біскупскага пасвячэння, паведамляе Радыё Свабода.

Біскупскае пасвячэнне Тадэвуша Кандрусеўіча адбылося ў базіліцы святога Пятра ў Рыме роўна 20 гадоў таму. Ён стаў першим біскупам у Беларусі пасля амаль 70 гадоў атэізму.

25 кастрычніка Тадэвушу Кандрусеўічу будзе ўручаны ордэн Вялікага Крыжа.

За два гады, што Тадэвуш Кандрусеўіч кіруе каталіцкім касцёлам у Беларусі, адбыліся такія значныя падзеі, як моладзевы тэлемост з Ватыканам, выданне дакументаў Другога Ватыканскага сабора па-беларуску, візіт кардынала Тарчызё Бертонэ. Чакаецца падпісанне канкардату паміж Беларуссю і Ватыканам.

Вось як пра сённяшнюю дзейнасць мітрапаліта кажа адна з верніц, рэдактарка газеты "Голос души" Наталля Сундукова:

"Перамены адбыліся ў добрым кірунку, вельмі актыўна развіваецца беларускі касцёл. Асабліва заўважна, як наладжваюцца адносіны і са свецкімі юладамі дзякуючы працы мітрапаліта, і з праваслаўнай царквой. Добра працуе каталіцкі інтэрнэт-сайт".

ГАЛИНА АБАКУНЧЫК

КАМУ ВЫ БОЛЬШ ЗА ЎСЁ ДАВЯРАЕЦЕ?

АФІЦЫЙНА

Паводле апошніх даных Інфармацыйна-аналітычнага цэнтра пры презідэнцкай адміністрацыі, Аляксандру Лукашэнку як вышэйшай службовай асобе дзяржавы давяраюць 77,4% жыхароў рэспублікі.

Большая частка грамадзян Беларусі таксама давярае ўраду — 70%, парламенту (Нацыянальному сходу) — 69,2%, мясцовым органам улады — 57,4%. Пры гэтым дзесяць гадоў назад (у другім квартале 1999 года) узровень даверу прэзідэнту складаў 53%. Большасць жыхароў краіны (72,6%) пераканана, што Беларусь развіваецца ў правільнім напрамку. Супрацьлеглага меркавання прытрымліваюцца толькі 19,3%.

СЯРГЕЙ НІКАЛЮК, ПАЛІТОЛАГ:
“УСЁ АД ІДЭІ АДЗІНАГА НАРОДА”.

— Аўтарытарная ўлада, у прынцыпе, не прадугледжвае палітыкі. Для функцыянавання ёй неабходны нейкі адзіны народ з адзіным інтэрэсам, які прадстаўляе ўлада. Прэзідэнт у нас — “бацька”. І, як належыць бацьку ў патрыярхальнай сям'і, ён адзін прадстаўляе інтэрэсы ўсіх. Адсюль і ідуць гэтыя лічбы, калі ён кажа, што за яго галасавала 95 працэнтаў на мінульых прэзідэнцкіх выбарах. Уявіце, што ўлада агучыць сапраўдныя лічбы — тых, хто аддаў за яго галасы на апошніх выбарах, каля 60 працэнтаў. Што гэта значыць? Тоё, што 40 працэнтаў не прагаласавалі за яго. А як прэзідэнт ён таксама павінен прадстаўляць іх інтэрэсы, аднак рабіць гэта ён не можа. Адсюль і ідэя адзінага народа, згуртаванага вакол прэзідэнта. Адсюль і такія лічбы. Інакш адказныя за іх не будуць там працаўца.

АДАМ ГЛОБУС, ПІСЬМЕННИК:
“ЭГАІСТЫЧНАСЦЬ БЕЛАРУСАЎ У АПЫТАННЯХ НЕ ВЫЯЎЛЯЕЦЦА”.

— Я ўпэўнены, што лічбы гэтыя ўсе навыдумляныя. А калі не, дык гэта сведчанне прыстасаванства. Я, як Купала, веру ў самога сябе. Беларусы заўсёды спадзяваліся на саміх сябе. Зараз ёсць лічбы, што 90 працэнтаў вераць у Бога, а калі б спыталі гадоў трыццаць назад, дык 90 працэнтаў верылі б у перамогу камунізму. Гэта ўсё вельмі прымітывна. Насамрэч эгаістычнасць беларусаў не выяўляеца ў апытаńках. Караець, усе хлусця.

ІРЫНА ТОЎСЦІК, ПРАВААБАРОНЦА, АКТЫВІСТ КАМПАНІІ “ПРАВААБАРОНЦЫ СУПРАЦЬ СМЯРТОНАГА ПАКАРАННЯ”:

“ТОЛЬКІ СЯБРАМ
І НЕЗАЛЕЖНЫМ СMI”.

— Мяне такія лічбы ніяк не ўражваюць, таму што, жывучы ў Мінску, сутыкаюся з зусім іншымі рэаліямі. Я асабіста ведаю вельмі мала людзей, якія б выказваліся за нашага прэзідэнта, давяралі б парламенту ці мясцовай уладзе. Таму я думаю, што гэтыя лічбы ўзяты ніадкуль. Магчыма, гэта зроблена для паляпшэння асабістага іміджу беларускіх улад. Насамрэч лічбы могуць быць цалкам адваротнымі. Пры гэтай уладзе я, на жаль, не давяраю ніякай інстытуцыі. Я давяраю сабе, сваім сябрам-праваабаронцам і незалежным сродкам масавай інфармацыі.

ВАЛЯНЦІНА АСТАПОВІЧ, МУЗЫКА:
“ДАВЯРАЦЬ МОЖНА ТОЛЬКІ САБЕ”.

— Чаму ўвогуле можна давяраць?

Вышэйшай адукациі? Дык яна на ўзровень жыцця не ўпłyвае. Дзяржаве? Бацькі даверылі ёй свае зберажэнні і да гэтае пары адыхці не могуць. Міліцыі? Не смяшаце мяне. Медыцыне? Не дай Бог. Тэлевізару? Трэба быць ідэётам. Можа, долару? Дык і ягоная цвёрдасць усё больш пад пытаннем. Так што давяраць можна толькі сабе. І то не заўжды.

ВЯЧАСЛАЎ СІЧЫК, ПАЛІТЫК:
“ВЕРУ Ў БОГА І Ў БЕЛАРУСЬ”.

— Я вельмі рады, што такія даныя ёсць. Яны сведчаць, што сённяшняя ўлада цалкам адваралася ад рэалій, бо выціснуць з беларусаў такія лічбы немагчыма ніякімі выслікамі. Асабіста я давяраю той супольнасці, якая называецца беларускай нацыяй, а таксама царкве. Я веру ў Бога, веру ў Беларусь і веру ў нашу перамогу. Без веры чалавек не можа жыць.

НІНА СТУЖЫНСКАЯ, КАНДЫДАТ ГІСТАРЫЧНЫХ НАВУК, СТАРШЫНЯ “БЕЛАРУСКАЙ ЖАНОЧАЙ ЛІГІ”:
“Я ВЕРУ ГІСТАРЫЧНАМУ ДАКУМЕНТУ”.

— Гэтым лічбам верыць нельга. Калі б яшчэ апытальніка суправаджаша участковы, дык я тое самае адказала б. Каментуючы іх, я б вылучыла тры пазіцыі.

Па-першае, дыстанцыя простага беларуса ад улады дасцаткова далёкая. І калі да яго прыходзяць, то ён дэмантруе нейкую лаяльнасць — на ўсякі выпадак, хай толькі адчэпяцца. Калі да беларуса прыходзяць з нейкай паперай ад улады, ён ніколі праўды не скажа, бо навучаны горкім гістарычным досведам.

Па-другое, ёсць такая матэрыйя, як крывадушнасць. Я тут цалкам згодна з прафесарам Шыбекам, які казаў: “Ну, вясковыя мы, беларусы. Ну, што з нас узяць?” Адно думаючы, другое гавораць, а трэцяе робяць.

ВІКТАР КАРПЮК, ПРАДПРЫМАЛЬНІК:
“НЯМА НІЯКАГА ПАРАДОКСУ Ў ДАВЕРЫ ЎЛАДЗЕ ПАДЧАС КРЫЗІСУ”.

— Я ў гэтыя лічбы веру і не бачу ніякага парадоксу ў тым, што беларусы больш вераць уладзе падчас крыйзісу. Гэта саломінка, за якую людзі хапаюцца, каб зусім не згубіць глебу пад ногамі. А што яшчэ можа выступіць у ролі такой глебы? Можа, БНФ з АГП?

Па вялікім рахунку, верыць трэба ў сябе, сваіх сяброві і сваякоў. А калі няма людзей, якім ты верыш, як сабе, тады бяды. Тады вер мясцовым органам улады.

ВАЛЕРЫ МАЗЫНСКІ, РЭЖЫСЁР:
“СЛЕПА ВЕРЫЦЬ МОЖА ТОЛЬКІ ВАР’ЯТ”.

— А чаму вы думаеце, што гэтыя лічбы праўдзівія? Калі чалавек схлусіў адзін раз, які можа быць давер у другі? Нават калі ён сказаў праўду. Можа, ягоная службы і праўдзівія лічбы падаюць, але я гэтаму не веру. Асабіста я веру некаторым людзям, з якімі мне даводзілася сустракацца ў жыцці. Пытанне пра давер — чыста філасофскае. Кажуць: давярай, але правярай. Жывы чалавек таксама можа памяняцца, і ён мае права гэта зрабіць. Гэта натуральна. Я не з тых, хто ад нараджэння прамалінейна верыць да канца жыцця. Слепа верыць у нешта можа толькі нездаровы чалавек.

У савецкі час што пры перапісе, што пры апытаńках атрымлівалі заўсёды патрэбныя лічбы. Мала што ў нас змянілася з тых часоў

АБ'ЯДНАННЕ ПРАЗ РАЗ'ЯДНАННЕ

Заканчэнне. Пачатак на с. 1

“Сапраўды, разыходжанні паміж намі наспелі ўжо даўно. Ды і тыя, хто хоча цяпер сысці з Аб’яднаных дэмакратычных сіл у поўным сэнсе гэтага слова, не ўяўляюць сабой паўнавартасных партнёраў. Падчас мінульх парламенцкіх выбараў я як журнالіст і як кандыдат у дэпутаты аб’ездзіў шмат рэгіёнаў краіны і магу з поўнай упэўненасцю сказаць, што структуры руху “За свабоду” (а менавіта на яго платформе ствараецца новая кааліцыя) асабліва не было і бачна. Канечно, крыйдна, што альтэрнатыўная апазіцыйная кааліцыя вырашила стварацца падчас фактывна прэзідэнцкай кампаніі, на якую дэмакратычныя сілы Беларусі павінны былі выходзіць, што называецца, шчыльнымі радамі, але... Нічога тут, пэўна, ужо не зробіш. А ёсё, на мой погляд, пачы-

налася з того, што Мілінкевіч не захацеў становіцца адным са старшыняў АДС, вырашыў “аслупаваць” сабе статус маналідара. Ці атрымаеца ў яго гэтая амбіцыённая задача, пакажа час”.

АДС ЗДАВАЦЦА НЕ ЗБІРАЮЦЦА

Старшыня АГП **Анатоль Лябедзька** таксама лічыць, што АДС, чыста з фармальных прычын, няшмат страціць ад стварэння новай дэмакратычнай кааліцыі. Вось што палітык сказаў “Тут і цяпер”: “Дэ-юрэ ў АДС уваходзяць БНФ і рух “За свабоду”. Што тычыцца апошняга, то актыўнай працы апошнім часам тут не назіралася. Напрыклад, у папулярызацыі антыкрызіснай платформы Мілінкевіч і яго каманда не ўдзельнічалі і не ўдзельнічаюць. Усе астатнія арганізацыі, якія збіраюцца ствараць новую кааліцыю, фармальна ў АДС не

ДАВЕДКА ТІЦ

Першы крок да аб’яднання дэмакратычных сіл быў зроблены ў 1998 годзе, калі была створана Каардынацыйная рада апазіцыйных палітычных партый.

КРАПП падтрымала выпрацаваны **АБСЕ** чатыры ўмоўы пачатку дыялога з рэжымам Лукашэнкі:

- стварэнне ўмоў для правядзення свабодных дэмакратычных выбараў;
- спыненне палітычных рэпресій;
- доступ апазіцыі да дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі;
- пашырэнне функцый і паўнамоцтваў парламента.

Зараз у Аб’яднаныя дэмакратычныя сілы (АДС) уваходзяць Беларускі народны Фронт (БНФ) (праўда, гэтая партыя сама знізіла статус свайго прадстаўніцтва ў названай арганізацыі. — В.А.), Аб’яднаная грамадзянская партыя (АГП), Беларуская партыя працы, Беларуская партыя жынчын “Надзея”, рух “За свабоду”, беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада), Партыя камуністаў Беларускай (ПКБ), рух “За свабоднае развіццё прадпрымальніцтва”.

Уваходзяць. Праўда, тут трэба заўважыць, што на ўзоруні рэгіёнаў мы працягваем даволі актыўна супрацоўнічаць з прадстаўнікамі ўсіх больш-менш баяздольных апазіцыйных сіл”.

Больш за тое, АДС спадзяецца захаваць гэтага супрацоўніцтва падчас будучай прэзідэнцкай кампаніі ў 2010 годзе. Тут, на думку Лябедзькі, многае залежыць ад таго, наколькі цікавыя і актуальныя праграмы здолеюць прапанаваць АДС сваім партнёрам паміж кампаніямі сваёй арганізацыі.

Цікава, што ўсе арганізацыі, якія збіраюцца стварыць нацыянальна-дэмакратычную кааліцыю, выйшлі ў свой час з Беларускага народнага фронту, які ўжо даўно не атрымліваў нейкіх важкіх палітычных перамог.

Хаця... А хто іх атрымліваў апошнія дзесяць гадоў? Акрамя, канечно, усенароднаванага.

УНІКАЛЬНЫ ШАНС ДЛЯ ПЕРАМОГІ ЎЖО СТРАЧАНЫ?

Менавіта цяпер бы гэтыя перамогі і атрымліваць. Як мяркуе лідар АГП, склалася проста ўнікальная сітуацыя для ўсіх апанентаў рэжыму: “Папершэ, крыйдзі значна пахіснуў пазіцыі ўлады адносна эфектыўных шляхоў выхаду з ціперашнягі вельмі няяростага эканамічнага становішча. Па-другое, паводле апошніх

вераснёўскіх даных НІСЭПД, за Аляксандра Лукашэнку гатовы галасаваць 37 адсоткаў выбаршчыкаў, а за нейкую новую асобу — аж 51%! Вось тут бы і вылучыць нам адзінага кандыдата ад апазіцыі на прэзідэнцкія выбары!”

Палітолаг **Іван Бортнік** перакананы, што адзінага кандыдата ад апазіцыі на выбарах прэзідэнта краіны ў 2010 годзе не атрымаеца ні пры якім раскладзе: “Сам факт драблення апазіцыі на асобныя структуркі і міжсабойчыкі вельмі дрэнна ўплывае на абывацельскую сядомасць. Да таго ж рэйтынг апазіцыі, нягледзячы на крыйдзі і дастаткова спрэчныя дзеянні ўлады падчас выхаду з яго, так і не павысіўся і застаўся на ўзоруні статыстычнай памылкі. Але падчас будучай важнай выбарчай кампаніі можна было бы пропагандаваць свае погляды і праграмы больш актыўна і эфектыўна. Можна было бы падтрымліваць нейкую асобу-прэтэндэнта на пасаду прэзідэнта не з апазіцыйных радоў. Але нашы апаненты дзеючай улады зноў наступаюць на адны і тыя ж грабелькі. Яны ўмудраюцца перагрызіцца напярэдадні падзеі, знакавай для абсалютнай большасці беларусаў”.

Вельмі жорстка, але спрэядліва. Застаецца толькі спадзявацца, што за той час, які застаўся да пачатку выбарчай кампаніі-2010, галоўныя апазіцыйнеры краіны ўсё ж адшукаюць агульную мову.

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

ПАКАХАЙЦЕ МЯНЕ ЧОРНЕНЬКІМ...

Ёсць дзве навіны. Добрая: Лукашэнка нявечны. Дрэнная: заўтра ён сыходзіць не збіраецца.

Пра гэта паведаміў сам Лукашэнка падчас сустрэчы з новымі амбасадарамі, што адбылася ў панядзелак, 19 кастрычніка. Большая частка ягоных заяў была адрасавана дыпламатам з краін Еўразвяза. Лукашэнка заклікаў іх "забыцца на старыя крыйды і рознагалосці, пакінуць у мінульм нацыянальны эгаізм, спробы ціску на незалежныя дзяржавы".

У перакладзе з дыпламатичнай на беларускую мову гэта значыла наступнае: не варта ўздымаць пытанні пра аўтарытарны палітычны лад у Беларусі. Затое Лукашэнка наўпраст прапанаваў "разгортваць прадказальны і канструктыўны адносіны" ў межах "Усходнія партнёрства", што дазволіць пашырыць супрацоўніцтва ў гандлёва-еканамічнай, візавай, транспартнай-енергетычнай ды іншых галінах.

Ды можа, заклікаючы "пакінуць у мінульм спробы ціску

На прадстаўленні новых паслоў прэзідэнт рабіў і рабіў гучныя заявы.

на незалежныя дзяржавы", варта самому падаць прыклад і хаяць б спыніць спробы ціску на незалежныя СМІ?

Пакуль жа паводле кірауніка Беларусі, ЕЗ дапускае ў дачыненні да нашай краіны памылкі. Ды не абы якія, а метадалагічныя!

Кіраунік Беларусісцвярджае, што ціснучь на яго бесперспектывна. "Вы павінны зразумеце нас: мы можам пайсі на ўмовы і саступкі, але толькі тыя, якія не супярэчаць інтэрэсам нашага народа і нашых суседзяў", — пераконваў Лукашэнка.

(16) кастрычніка чарговы раз быў збіты дэмантранты, якія выйшлі ў цэнтр Мінска, каб нагадаць пра апазіцыйных

палітыкаў, што зніклі без весці 10 гадоў таму. Такія рэчы таксама робяцца "у інтэрэсах народа"? Ці ўсё-такі можна неяк абысціся без гвалту ў адносінах да мірных дэмансрантаў?..)

Неўзабаве Еўразвяз будзе прымаць рашэнне пра візвавы санкцыі ў дачыненні да шэрага беларускіх чыноўнікаў: скаваць іх цалкам або аднавіць, або пакінуць у замарожаным стане, як цяпер. Натуральна, што Лукашэнка не абмінуў гэтую тему.

— Жахліва, калі вы будзеце сыходзіць з таго, што зараз на Беларусь і Лукашэнку можна націснучь, і ён выкане ўсё ўмовы, якія напісаны нашай

апазіцыйяй і перададзены Бруслю; ціснучь на краіну, якая з'яўляецца сэрцем еўрапейскага кантынента, — лямантаваў прамоўца.

Суцяшэнне Лукашэнка Захаду прапанаваў слабое. Калі ў Еўропе жадаюць бачыць іншага чалавека на чале Беларусі, "трэба пачакаць".

— Лукашэнка нявечны, — абладзеў Лукашэнка. — Але пакуль тут прэзідэнт Лукашэнка, ён абрани народам, і трэба набрацца цярпівасці і весці з ім дыялог.

Сказанага кірауніком Беларусі вынікае, што дробныя саступкі ўсё-такі будуть. Але ён дае зразумець, што адбудзеца гэта з уласнай волі правадыра беларускага народа, а не пад націскам Еўразвяза.

Аднак, па сутнасці, чакаць сур'ёзных перамен з ласкі Лукашэнкі не даводзіцца. Ён па-ранейшаму гуляе з Еўропай, каб захаваць сваю юладу. Марудзіць час. Прапануе: пакахайце мяне чорненъкім, бо іншым я быць не могу. Аднак такая "любоў" дакладна будзе без радасці і перспектыві для Захаду, і для нашай краіны.

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

ПАДРУЧНІКІ СВАЁ МЕСЦА ВЕДАЮЦЬ

Нягледзячы на тое, што мінула ўжо амаль два месяцы новага навучальнага года, многія вучні бялыніцкіх школ вымушаны займацца без асабістых падручнікаў.

Не хапае падручнікаў нават у лепшай навучальнай установе раёна — Бялыніцкай гімназіі № 1. У прыватнасці, многія вучні адзінаццатых класаў, якія сёлета, як вядома, будуць выпускнікамі, немаюць магчымасці займацца ў пазаўрочны час, дома, бо ў іх няма асабістых вучэбных дапаможнікаў па фізіцы, хімі, беларускай і рускай мовах.

Па прызнанні вучаніцы 11 "А" класа гімназіі Яўгеніі, недахоп падручнікаў вельмі ўскладніе навучанне. Сама дзяяўчына мае намер здаваць выпускны іспыт за курс сярэдняй школы па беларускай мове. Далейшае тэсціраванне для паступлення ў вышэйшую навучальную ўстанову Яўгенія плануе таксама праходзіць па названым прадмеце. І нават

саў пачаць вывучэнне прадметаў адначасова з тымі, хто мусіў бы іх ужо прайсці, альбо з тымі, хто павінен быў вывучаць іх пазней. Напрыклад, перад рэформай фізіку пачыналі вывучаць з сёмага класа, цяпер — з шостага. Такім чынам, да вывучэння прадмета далаўчылася адразу некалькі дзясяткаў школьнікаў, якіх раней вучоба разводзіла па часе, прадметах і, адпаведна, па падручніках.

Не можа не здзіўляць і тое, што для адукацийных ведамстваў і структур гэта аказалася нечаканым. У перыяд нядыніх (леташніх) выбараў у Палату мное давялося прысутнічаць на сустрэчы "кандыдата ад улады" ў дэпутаты Нацыянальнага сходу — тагачаснага старшыні Шклоўскага райвыканкана-ма з выбаршчыкамі нашага Бялыніцкага раёна. Гаворка зайшла пра школьнную рэформу. Прысутны на сустрэчы

Даўно ў нас не ўзнікалі проблемы з падручнікамі...

начальнік аддзела адукациі Бялыніцкага райвыканкана Мікалай Пашкоўскі (давераная, дарэчы, асона кандыдата) паспяшаўся запэўніць прысутных, што "з пераходам на адзінаццігадовую навучанне ў нашым раёне ні ў вучняў, ні ў педагогаў не будзе ніякіх проблем".

Што тут скажаш...

ІВАН БАРЫСАЎ

ГОНАР СУПРАЦЬ КАРУПЦЫ!

Днямі інфармацыйныя агенцтвы паведа-
млі: прокуратура мае намер распрацаўваць
для чыноўнікаў антыкарупцыйны Кодэкс го-
нару.

Як паведаміў намеснік генеральнага праку-
рора Беларусі Віктар Конан, Генпрокуратура
ужо накіравала ў Міністэрства юстыцыі пра-
пановы на распрацоўцы і прыняці Кодэкса
паводзін і этыкі дзяржслужачых. Паводле слоў
Конана, вышэйшая пасады павінен зай-

маць чалавек непадкупны, разумны, пісьменны,
разважлівы.

Больш за тое, генпрокуратура настойвае,
каб у кожным міністэрстве і ведамстве былі
створаны антыкарупцыйныя камісіі, якія буду-
ць вырашаць пытанні прасоўвання чыноўнікаў
на кар'ернай лесвіцы.

“Тут і цяпер” вырашила пацікавіца: калі
некаторых чыноўнікаў не спыняе Крымінальны
кодэкс, ці спыніць іх Кодэкс гонару?

ЧАРГОВАЯ ПІЯР-АКЦЫЯ ДЛЯ ПУБЛІКІ

**Праваабаронца і
юрист Уладзімір
Лабковіч лічыць, што
у нашай краіне адна па-
лова чыноўнікаў кантролюе
другую.**

— Я лічу абсурднай ідэю
стварэння кодэкса для чы-
ноўнікаў, — выказвае сваю
думку юрист. — Бо падобнымі
кодэксамі карупцыю не пера-
магчы. З ёю можна змагацца
толькі адным сродкам, які
вядомы чалавецтву яшчэ з часоў
стараўжытнага Рыма: гэта
празрыстая сістэма ўлады,
якую абірае і кантролюе гра-
мадства. У краіне, дзе ўлада
непразрыстая і не знаходзіцца
пад кантролем грамадства,
карупцыя будзе заўсёды. І яна
будзе квітнеч.

Варта адзначыць, што ў нас
і так шмат розных атэстаций-
ных камісій. Зусім нядаўна быў
прыняты Закон аб дзяржслуж-
ббе. Казалі, што пры дапамозе
гэтага закона мы пераможам
карупцыю ва ўладзе канчат-
кова. Увогуле, калі прааналіза-
ваць усю нашу нарматыўную
базу, то атрымліваецца, што ў
Беларусі адна палова чыноўні-
каў сочыць за тым, каб другая
палова не брала хабар.

Ідэя стварэння антыкаруп-
цыйнага кодэкса для чыноўні-
каў падаецца мне чарговай
піяр-акцыяй для публікі. Той
жэ прокуратуры проста хо-
чацца прадэмансстраўваць, што
у нас кіпіць барацьба з каруп-
цыяй. І не больш за тое...

ЗЛОДЗЕЙ ПАВІНЕН СЯДЗЕЦЬ У ТУРМЕ. І ЧЫНОЎНІК-ЗЛОДЗЕЙ — ТАКСАМА

Былы міністр спорту і ту-
рызму, чыноўнік са стажам

Расійская карупцыя, канечне, па-за канкурэнцыяй. Але і мы не
на шмат адстали

Аляксандар Грыгарэў лічыць,
што закон павінен быць ад-
нолькавы для ўсіх.

— У нас ёсць Крымінальны
кодэкс, які распаўсюджваецца
на ўсіх грамадзян Рэспублікі
Беларусь без выключэння, —
кажа Аляксандар Уладзіміравіч.

— Існуецца Канстытуцыя, ін-
шыя законы, таму ствараць кодэ-
кса для чыноўнікаў... Я лічу,
што злодзеі павінен сядзець
у турме. І чыноўнік-злодзеі —
таксама. Ну, дапускі, падпіша
чыноўнік гэты Кодэкс гонару
альбо нават праста прыме яго
да ўвагі, а потым будзе красці. І
што? Ужо існуе Кодэкс афіцэр-
скага гонару, аднак крадуць і
ваенныя, і міліцыянты. Думае-
це, з'явіцца кодэкс у чыноўні-
каў, і яны перастануць красці?

Усё залежыць ад выхавання
чалавека. Калі ў яго нутро сум-
леннае і непадкупнае, тады ўсё
нормальна — не будзе ён каруп-
цыянерам. А калі гнілое, дык...

А Ў ВЫНІКУ — ПШЫК...

Вядомы беларускі паэт,
лаўрэат Дзяржпреміі **Сяр-**

гей Законнікаў мяркуе, што
стварэнне антыкарупцый-
ных камісій можа дазволіць
усім карупцыянерам зрабіць
бліскучую кар'еру.

— Мне падаецца, што бара-
цьбаз карупцыяй на нашых слав-
янскіх аштарах ніколі не скон-
чицца перамагай, — выказвае
свае думкі паэт. — Канечне, у
першую чаргу ўсё залежыць
ад чалавека. Але цi варта ча-
каць, што ва ўладу прыйдуць
сумленныя чыноўнікі, калі ма-
ральная планка ў цяперашнім
грамадстве апусцілася ніжэй
калена? Я спачатку думаў, што
гэтая планка падае знізу, але
цяпер зразумеў, што зверху.
Людзі бачаць прыклады “ма-
ральнасці” і “некарупцыянас-
ці”, якія ім падаюць той жа
Берлусконі і іншыя, у тым ліку
і нашы “гвардзейцы”.

Я памятаю ўсё гэтыя кам-
паніі па барацьбе з чымосьці.
Звычайна ўсё завяршаецца
тым, што ствараеца камісія
(антыкарупцыйная цi яшчэ
якая), грошы расходуюцца,
дармаеды накормленыя, а ў
выніку — пшык...

ЗАКОН, ЗАКОН І ЯШЧЭ РАЗ ЗАКОН

Былы міністр знешнеэка-
номічных сувязей **Міхаіл Ма-
рыніч** перакананы, што пера-
магчы карупцыю можна толькі
пры дапамозе закона.

— На жаль, у нашай краі-
не карупцыя квітнеть, няглед-
зячы на тое, што барацьба з ёю
шырока дэкларуеца, —
гаворыць Марыніч. — І
ўлада ў нас карумпіраваная.
Прыкладаў можна прывод-
зіць шмат, і вельмі канкрэт-
ных: хто з кім дзяліцца і гэтак
далей.

А антыкарупцыйныя камісіі, якія працаваюць
стварыць пракуратура, мне здаец-
ца, толькі будуць утойвайць
факты карупцыі. Для таго
каб яе перамагчы, неаб-
ходна стварыць прававую
дзяржаву. І тады ўсё будзе
нармальна. Трэба, каб закон
забяспечваў дзеянасць усіх
галін улады.

КАЛІ НЕ ДЛЯ БЛЕЗІРУ, ТО БУДЗЕ ТОЛК!

Былы га-
лоўнны прэзі-
дэнцкі юрист
**Аляксандар
Пласкавіц-
кі** не адзін
свой артыкул
прысвяціў
чыноўнікам і
карупцыі.

— Вопыт Італіі і Злучаных
Штатаў Амерыкі прадэманс-
трава, што падобныя кодэк-
сы не зашкодзяць. Я калісьці
доўга вывучаў гэтае пытанне,
але потым мне сказаў, што,
маўляў, філософія тут не пат-
рэбна... Але тым не менш, як
паказвае практика замежных
краін, калі антыкарупцыйны
кодэкс для чыноўнікаў з'яўляеца
не проста паперак, то ён сапраўды
папелышыць маральна-дзела-
вы воблік дзяржслужачых.

А калі дакумент робіцца для
адмазкі, альбо проста пера-
пісваеца з ужо існуючых...
Ад мёртвых паперак толку не
бывае.

ЛЕРА ТАРАСАВА,
спецыяльна для svabodaby.net.

НЕВЯДОМЫ БАЛЬШАВІЦКІ КРЫІМІНАЛ

У верасні ў краіне адзначылі 70-ю гадавіну ўз'яднання Заходнай і Усходнай Беларусі, раздзёртай Польшчай і Савецкай Расіяй паводле Рыжскай дамовы 1921 г.

З НОГ НА ГАЛАВУ

За ўзнаўленне гістарычнай справядлівасці заходнія беларусы заплацілі высокую цану. Больш за 130 тысяч чалавек былі рэпрэсаваны, з іх калі 30 тысяч расстраляны. Аднак чым далей, тым больш жахлівых фактаў аб "доблесным уз'яднанні" становіца здабыткам грамадскасці.

Да 2000 года Аляксандар Татаранка працаваў старшим оперупаўнаважаным па асобы важных спраўах Камітета па арганізаціі злачыннасці і карапці пры МУС РБ. Аднак пасля выкryвальніцкай справы супраць высокіх баранавіцкіх чыноў быў змушаны звольніцца з органаў ды заняцца вывучэннем рэпрэсіўнага савецкага рэжыму на тэрыторыі Заходнай Беларусі. Вынікам яго пяцігадовых даследаванняў стала ўнікальная кніга «Недозволеная памяць: Западная Беларусь у документах и фактах, 1921—1954» (Санкт-Пецярбург, 2006), якая літаральна з ног на галаву перавярнула ўяўленне аб маштабах савецкіх злачынстваў на далучаных «усходніх крэсах».

Апошнія гады Аляксандар Татаранка працягвае вывучэнне абласных архіваў, дакументы ў якіх ляжалі некранутымі больш за 60 год. Адмысловы для чытачоў «Тут і Цяпер» ён падзяліўся дагэтуль невядомымі фактамі гвалтоўнай савецкай прысутнасці ў былой Баранавіцкай вобласці (як тэрыторыяльная адзінка ліквідавана ў 1954 г.).

КРАДЗЁЖ СРОДКАЎ

Супрацоўнікі пасаджанай Саветамі ў Заходнай Беларусі абласной і раёнай улады не грэбавалі ўзбагаціцца за кошт дзяржаўных сродкаў. Гэтак, 26 жніўня 1940 года на пасяджэнні Баранавіцкага аблвыканкама было вынесена пытанне «Аб стане і рэалізацыі дзяржфондавай маёрасці і правільнасці выдаткоўвання дзяржаўных сродкаў». Факт з'яўлення такога парадку дня кажа сам

Заходняя Беларусь пасля "уз'яднання"

Аляксандар Татаранка даўга вывучаў плюсы і мінусы ўз'яднання Заходнай і Заходнай Беларусі

за сябе. Як вынікае з рашэння № 713, «па абласным аддзеле мастацтва (тав. Назараў) памантачана 18 тысяч рублёў». Не лепшая сітуацыя склалася і па Абласным аддзеле аховы здароўя, кіраўнік якога Навадворац таксама аказаўся нячыстым на руку. Вынікі праверкі паказалі, што «на набыццё асабістай мэблі для таварыша Навадворца выдаткована 4,2 т.р.». З матэрыялу справы бачна, што «для набыцця мэблі ўстанова незаконна выкарысталася 9 т.р. сродкаў Наваельненскага санаторыя».

ВЫКАРЫСТАННЕ СЛУЖБОВАГА СТАНОВІШЧА

Вось рашэнне № 737 Баранавіцкага аблвыканкама ад 28 красавіка 1941 г. аб «Злоўжыванні загадчыка Навамашскага РАЙФА Мандэля».

«Устаноўлена, што Мандэль, атрымаўшы ў 1939 годзе

10.0 тыс. руб. ад Баранавіцкага АБЛФА, іх у 1939 годзе не выдатковав, а выдатковав у 1940 годзе. Каб не занесці ёзтывя 10,0 тыс. руб. у прыбыток дзяржаўы, Мандэль выпраўляе ўсе расходныя дакументы з 1940 года на 1939-ты. Акрамя таго, Мандэль незаконна атрымаў з ёзтых сум адначасовую дапамогу для сябе 750 руб.».

ХАБАРНІЦТВА

У рашэнні аблвыканкама № 713 ад 28 красавіка 1941 года «Аб выніках праверкі фінансавай дысцыпліны былога абл. аддзела будаўніцтва» паказаны механізм атрымання службоўцамі абласной адміністрацыі хабараў.

«Супрацоўнікі аддзела, выязджаючы на свае падведомасці падпрыемствы, таксама браўлі гроши. У 1940 г. нам. начальніка аддзела Альтшулер на Лідскай цагельні — 400 руб., інспектар

БССР — ЗАХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ. ДЗЕ ЖЫЛОСЯ ЛЕПШ?

«Каб адказаць на гэтае распаўсюджанае пытанне, дазволю сабе працытаваць толькі некаторыя факты з сакрэтнага архіва адмысловага сектара ЦК КПБ, — кажа Аляксандар Татаранка. — «Начальнік Галоўнага дарожнага ўпраўлення пры СНК БССР Капусцін два разы ездзіў у Заходнюю Беларусь і адтоль прывёз цалкам загружаныя машыны з рознымі прамтаварамі: футры, паліто... Галоўны інжынер Белдартрэста Куртаты прывёз з 3Б розных тавараў на суму 15 000 рублёў... З вялікім пакупкамі вярнулася з 3Б брыгада артысты Белдзяржфілармоніі; яны дадумаліся да таго, што шматлікія артысты, выязджаючы ў 3Б, апраналіся ў самую дрэнную вонратку, каб тамака скінуць яе і апрануцца ва ўсё новае».

«Вось так, — працягвае Аляксандар Татаранка, — «усходнікі» паўсюль трубілі аб tym, як добра живеца ў БССР, скупляючы пры гэтым усе тавары ў «вызваленым» краі ды прыгавораваючы: «Заходнікі недабытыя!».

забеспячэнням Закрэўскі на заводзе Малыша — 400 руб., а асобныя працаўнікі, выязджаючы на завады для аказання дапамогі, атрымлівалі за гэта адмысловую плату, як: Бабанаў (начальнік ПФА) за складанне справаўдачы — 148 руб., Ланкевіч (тэкнік) за складанне каштарысаў — 1098 руб. 90 кап., Ратнэр (рэвізор) за праведзеную рэвізію — 500 руб.».

Як каралі службоўцай? Па сутнасці, ніяк. «За парушэнне фінансавай дысцыпліны, што выявілася ў выкарыстанні сродкаў не па прызначэнні, былому заг. аблбудадзела Лабаставу паставіць на від», — ішлося ў адной з пастановаў.

САМАВОЛЬНЫ ЗАХОП ЖЫЛЛЯ

— Захопліваць жыллё пачалі адразу пасля ўступлення Чырвонай Арміі на тэрыторыю Заходнай Беларусі — 17 верасня 1939 года, — распавядае Аляксандар Татаранка. — У першую чаргу савецкія службоўцы самавольна засяляліся ў хаты і кватэры быльых польскіх службоўцаў і заможных польскіх грамадзян, якія пакінулі дамы, баючыся за сваё жыццё. Вядомыя выпадкі, калі адміністратары, імкнучыся атрымаць добрае жыллё, не грэбавалі адмовай у даху над галавой дзециям — выкідавалі іх са школьніх устаноў. Дадзены факт меў месца ва ўсіх раёнах Баранавіцкай вобласці. Вось толькі некалькі прыкладаў».

«1. Вёска Куты. Былая пачатковая школа (на 80 вучняў) выкарыстоўваецца пад кватэру службоўцаў. Раешненне вынес Сялянскі камітэт.

2. Вёска Пятровічы. Былая пачатковая школа (на 80 вучняў) захоплена пад кватэры самавольна.

3. Наваградак. Няпоўная сярэдняя школа № 5 (60 вучняў) таксама самавольна прыстасавана пад кватэры.

4. Вёска Малыя Сялянавічы, Мастоўскі раён. Пачатковую школу (30 вучняў) мясцовыя службоўцы самавольна прыстасавалі пад свае кватэры».

Працяг чытаце ў наступным нумары «Тут і Цяпер».

**ПАДРЫХТАВАЙ
ЕМЯЛЬЯН МАШЧОНЫ,
БАРАНАВІЧЫ**

КАНТРАЛЁРСКАЯ ПРАЎДА

Кадравыя кантралёры Магілёўскага аўтобуснага парка выходзяць на сваё “паляванне на зайцоў” у дзве змены: з 6.00 да 14.00 і з 14.00 да 22.00. Ад 22.00 і да раніцы на маршрутах працуюць дзяжурныя кантралёры.

“ЗАЕЧАЯ” СПЯЧКА

Бліжэй пазнаёміца з працай кантралёра нам падалося цікавай справай. Пабыць усю змену побач з кантралёрам нам дазволіла Ганна Іванаўна Протчак, якая мае 20-гадовы стаж работы ў гэтай (не надта, трэба сказаць, паважанай абывачелямі) структуры. Наш карэспандэнт далаўчыўся да яе ў аўтобусе 29-га маршруту, які праходзіць праз уесь горад, з усходу на захад. Пасля першых двух прыпынкаў Ганна Іванаўна ўжо ішла па салоне аўтобуса і паслядоўна звярталася да кожнага з пасажыраў з просьбай прад'явіць білет. Збольшага пасажыры адносяцца да кантралёра (а што гэта кантралёр, добра бачна па форменным адзенні і адмысловым значку) спакойна і з разуменнем. Аднак жа то ў адным, то ў другім кутку аўтобуса можна пачуць і незадаволеную зўягагу кшталту “і чаго гэта не спіцца, як усім нормальным людзям у такі час?”.

...А вось і першы “заяц”. Спрактыканая Ганна Іванаўна беспамылкова паказвае мне вачыма на парушальnika. Ён нібыта дрэмле, прываліўшыся да спінкі крэсла. Нават даволі рашучае ў ціхім ранішнім салоне аўтобуса “Прад’явіце

Далёка не ўсе падтрымліваюць кантралёраў іх барацьбе з “зайцамі” (на фота - ано з мінскіх кантралёраў)

Пазней Ганна Іванаўна патлумачыць мне, што кантралёр згодна з новымі правіламі перавозак людзей не мае права штрафаваць “зайцоў” на месцы. Відаць, наш безбілетны пасажыр гэта таксама ведае. Кантралёр можа скласці пратакол і потым накіраваць яго на разгляд тэрэтарыяльнай адміністрацыйнай камісіі. І толькі гэта камісія можа выпісаць чалавеку штраф. Ды і то пры ўмове, што парушальник з'яўіцца на пасяджэнне. Прымусовая прыводзіць яго на камісію ніхто не стане, бо штраф, які яму пагражае за безбілетны праезд, складае 0,2 базавай велічыні (на сёняшні дзень гэта 7000 рублёў). Прымусовая дастаўка парушальnika з уздзелам міліцыянтаў і іх жа транспарту будзе каштаваць, як падлічылі спецыялісты, як мінімум у 2 разы даражэй.

Адсутнасць штрафных квітанцый у кантралёраў (праз вывучэнне практикі на гэты конт) — прыдумка мясцовая. Які ў яе атрымаецца каэфіцыент карыснага дзеяння, паглядзім. Але пакуль вынікі не ўсцешваюць.

білет!” яго не будзіць. Але кантралёр няўмольная, і я ўключаю дыктафон.

— Грамадзянін, толькі не рабіце выгляд, што вы спіце. Калі ласка, пакажыце ваш білет.

— Га? Што? Хто гэта?.. — грамадзянін нарэшце прачынаеца.

— Ваш білет!

Грамадзянін марудна, спакойна, з усмешкай на твары пачынае шнарыць па сваіх кішэнях нібыта ў пошуках квітка, якога, як зразумела ўсім сведкам сцэны, у яго ніяма. Мужчына выглядвае, ці далёка прыпынак, на якім яму выходзіць, адкрыта цягне час і ніяк не реагуе на кантралёрскую пагрозу аб тым, што можа быць аштрафаваны.

справу да складання пратаколаў.

Адсутнасць штрафных квітанцый у кантралёраў (праз вывучэнне практикі на гэты конт) — прыдумка мясцовая. Які ў яе атрымаецца каэфіцыент карыснага дзеяння, паглядзім. Але пакуль вынікі не ўсцешваюць. Дарэчы, нашага першага безбілетніка Ганна Іванаўна пры маўклівай, але відавочнай падтрымцы салона ўсё ж такі высадзіла. Выходзячы з аўтобуса, мужчына ў адказ на ўшчуванні кандуктара пра сумленне, непрыстойна агрызнуўся. За доўгія гады працы Ганна Іванаўна навучылася не рэагаваць на такія абрэзы — “іначай сэрца не хопіць”. А ён, безбілетнік наш, як зазначыла Ганна Іванаўна, хутчай за ўсё паедзе на наступным аўтобусе...

Я БУ КАНДУКТАРЫ НЕ ПАЙШОЙ

Ганна Іванаўна, калі нам выдаўся перапынак, распавяяла, што бываюць выпадкі, калі чалавеку сапраўды трэба куды-небудзь трапіць, а грошай на дарогу ніяма. Звычайна такія пасажыры самі падыходзяць ды просяць дазволу скарыстацца праездам. І ім, як правіла, ідуць на саступкі.

Зрэшты, пасля заканчэння змены я зрабіў выснову, што не хацей бы працаўваць кантралёрам. Ды яшчэ і пры невялікім заробку: ніякай даплаты за “зайцоў”, як дарэчы, і плана на гэты конт, яны не маюць. Зарабляюць кантралёры ў Магілёве каля 500 тыс. руб. Ідуць сюды самыя розныя, што тычыцца ўзросту і прафесіі, людзі, але часцей за ўсё жанчыны сярэдняга веку, якіх прыводзяць сюды знаёмыя кіроўцы, іншыя супрацоўнікі транспарту. Набораў у гэту службу праз абвесткі-запрашэнні не бывае.

Падзарбіць можна толькі калі “настучыш” на свайго калегу, што ён дрэнна выконвае свае абавязкі. Вось за гэта даюць прэмію! Ганна Іванаўна не стала каментаваць гэта палажэнне і не паведаміла, ці многа такіх выпадкаў здараеца ў іхнай структуре.

ЯН ШЫШКА

ВОПЫТ СУСЕДЗЯ

У Польшчы штраф за праезд без біleta вагаеца (у пераліку на нашы гроши) у межах ад 70 да 120 тыс. руб. Там не “пажартуеш” з кантралёрамі. Акрамя таго, што ім дазволена, гэта яшчэ і вельмі дужыя мужчыны, якія маюць права і на фізічнае спыненне парушэння, учыненых пасажырамі падчас карыстання грамадскім транспартам. Іх, кантралёраў, заўсёды некалькі чалавек, яны ўваходзяць у салон з розных дзвярэй. І плацяць ім у залежнасці ад колькасці аштрафаваных.

ПРЭЗІДЕНТЫ І IX ДЗЕЦІ... А КАМУ ЗАРАЗ ЛЁГКА?

Паміж гэтымі дзвіюма падзеямі ніякай сувязі, зразумела, ніяма. 23-гадовому Жану Сарказі яшчэ вельмі далёка да сусветнай папулярнасці чарнаскурага прэзідэнта ЗША. І да папулярнасці свайго бацькі ў Францыі — таксама.

Аднак у чым сыходзяца каментатары ў абодвух выпадках, дык гэта ў тым, што віншаваць згаданых вышэй палітыкаў з поспехам зарана.

Барак Абама не першы прэзідэнт ЗША, якому прысуджаюць Нобелеўскую прэмію міру. Апошнім быў Вудра Вільсан, уганараваны гэтай прэміяй у 1918 годзе, адразу пасля заканчэння Першай сусветнай вайны. Але Абама першы з прэзідэнтаў (прычым, не толькі, відаць, у гісторыі Злучаных Штатаў), якому прэмію дали авансам. Не за дасягненні ў знешній палітыцы, а за дэклараціі міралюбівых мэт — ядзернага раззбраення, вываду войскаў з Ірака і г.д.

Удава лаўрэата Нобелеўской прэміі міру Андрэя Сахарава Алена Бонэр звярнула ўвагу на тое, што паводле рэгламенту Нобелеўскага камітэта ў Осла, намінацыі на гэтую прэмію прымаюцца толькі да 10 лютага. А гэта значыць, што Абаму павінны быў вылучыць... адразу пасля інаўгурациі ці нават яшчэ раней. Калі дзеяля не было зроблена выключэнне з правілаў...

Зрэшты, з'едлівых водгукай на прысуджэнне прэміі было ўжо столькі, што не варта працяваць гэтую тэму. Для нас куды цікавей парашуць сітуацыю з сынамі Сарказі і дзецьмі Лукашэнкі: у Абамы, як і ў

На мінулым тыдні сярод галоўных тэм у міжнароднай прэсе дамінавалі прысуджэнне Нобелеўской прэміі Бараку Абаме і вылучэнне сына прэзідэнта Францыі Сарказі на высокую адміністрацыйную пасаду.

Французы сур'ёзна пратэстуюць супраць хуткай палітычнай кар'еры Жана Сарказі (на фота справа), сына Нікаля Сарказі (на фота злева). Іх голас, пэўна, будзе пачуты

прэзідэнта Францыі, іх трыв. У Сарказі два сыны ад першага шлюбу — П'ер і Жан, а таксама 9-гадовы Луі ад другога шлюбу, які жыве са сваёй маці Сесіль у Дубаі разам з яе новым мужам Рышарам. (Нікаля Сарказі, калі нехта забыў, жанаты зараз на былой мадэльцы і спявачы Карле Бруні.)

Між іншым, Францыя была і застаецца адзінай буйной дзяржавай Захаду, якую Лукашэнка наведаў з афіцыйным візітам на пачатку свайго прэзідэнцтва. Ён любіць, дарэчы, пры выпадку спасылацца на прэзідэнцкую мадэль дэмакратыі і Канстытуцыю Францыі, якая, нібыта, была ўзята за ўзор пры распрацоўцы дзеяючай Канстытуцыі РБ.

У Лукашэнкі, наколькі вядома, таксама трывы сыны, два з іх нарадзіліся ў шлюбе з Галінай.

Старэйши сын Віктар, якому хутка споўніцца трыццаць чатыры гады, з'яўляецца сябрам Рады Бяспекі РБ. Трыццацігадовы Дзмітрый узнічальвае раду дзяржава-грамадскага аб'яднання "Прэзідэнцкі спартыўны клуб". Ад каго нарадзіўся малодшы Міколка, афіцыйна нідзе не паведамляецца.

Старэйши сын Сарказі П'ер палітыкай не займаецца — ён музычны прадзюсер і выканаўца рэпу. А вось дваццацірохгадовы Жан пайшоў, што называецца, па слядах бацькі: ён такі ж амбіцыйны, энергічны і самаўпэўнены чалавек. Жан Сарказі балаціруеца на пасаду старшыні рады дзяржавай арганізацыі EPAD, якая кіруе спрэвамі ў дзелавым квартале Парыжа Ля Дэфанс. (У названым квартале размешчаны штаб-кватэ-

ры тысяч буйных фінансавых кампаній, тут працуець ста пяцьдзесят тысяч чалавек і круцяцца агромністыя грошы.)

Жан яшчэ толькі вучыцца на юрыдычным факультэце Сарбоны, таму вылучэнне яго кандыдатуры выклікала абурэнне апазіцыі і грамадскасці Францыі, дзе не так проста знайсці працу нават з вышэйшай адукацыяй і вялікім працоўным стажам. У інтэрнэце ўжо сабрана звыш дзесяці тысяч подпісаў пратэсту. Прэзідэнт наўпраст не каменціруе сітуацыю, але крытыку аспречвае і кажа, што справа не ва ўзросце палітыка, а ў здольнасцях.

Французская ўпльвовая газета Liberation здзекліва піша: "Дасюль у нас была "выбарнаяманархія". Здаецца, яна хуткі ператворыцца ў "спадчынную".

Тое, што ў Францыі гучыць як іронія, у Беларусі даўно ўспрымаецца як факт. Аляксандр Лукашэнка падчас прапису чарговы раз з'явіўся на тэлеэкранах са сваім наследнікам Міколкам. Ён вучыў яго (а разам з ім і ўсіх беларусаў), што трэба пісаць у графе "нацыянальнасць" і якой мовай карыстацца.

Французам, прынамсі, адрозна ад грамадзян Беларусі не трэба думаць над тым, якая мова для іх роднай і на якой мове ім размаўляць. А са сваім кірауніцтвам яны, трэба думаць, разбяруцца на выбарах. Дарэчы, выбары старшыні рады EPAD адбудуцца ўжо на пачатку снежня.

МАКСІМ ПЕШКА

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЕЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**